

Recomandările COE privind standardele de vot electronic 2004/2017 (actualizat)

Identificarea fiabilă a alegătorilor

Interfețe ușor de înțeles și de utilizat

Șansa de a confirma votul înainte de vot

După votare - șansa de a confirma votul

Votul trebuie să fie anonim

Toate aspectele votului - complet transparente

Sisteme de votare electronică - testate și certificate de un organism independent

Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, ONU, 1966

Votul universal, egal și secretul votului.

În prezent nu există standarde adoptate la nivel internațional pentru votul electronic sau tehnologia votului. Variaza de la o țară la alta

Tipuri de vot electronic

Este necesară prezența fizică în o secție de vot

Nu este necesară prezența fizică în o secție de vot

Scanare optică a buletinului de vot (diverse opțiuni)

DRE (Direct Recorded Electronic)

Votul online

Scanare optică/ BMD (Ballot Marking Device)

DRE (diverse versioni)

200-3500 USD PU

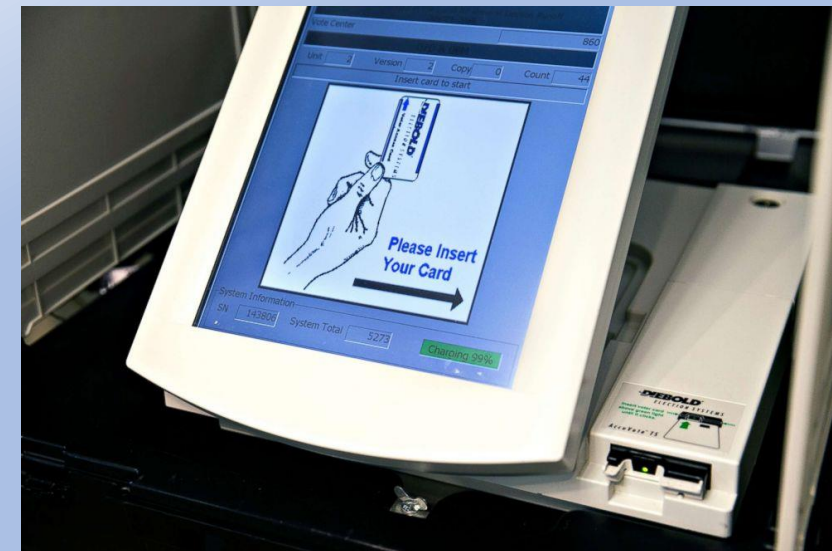
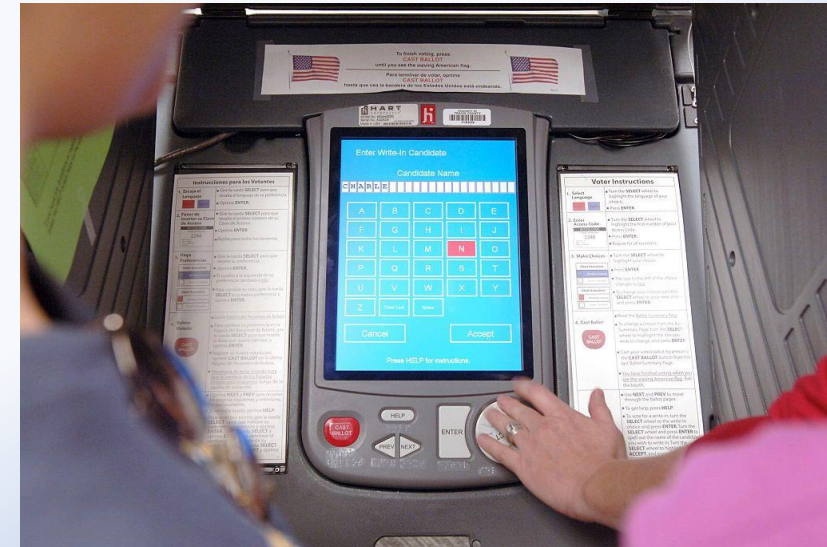
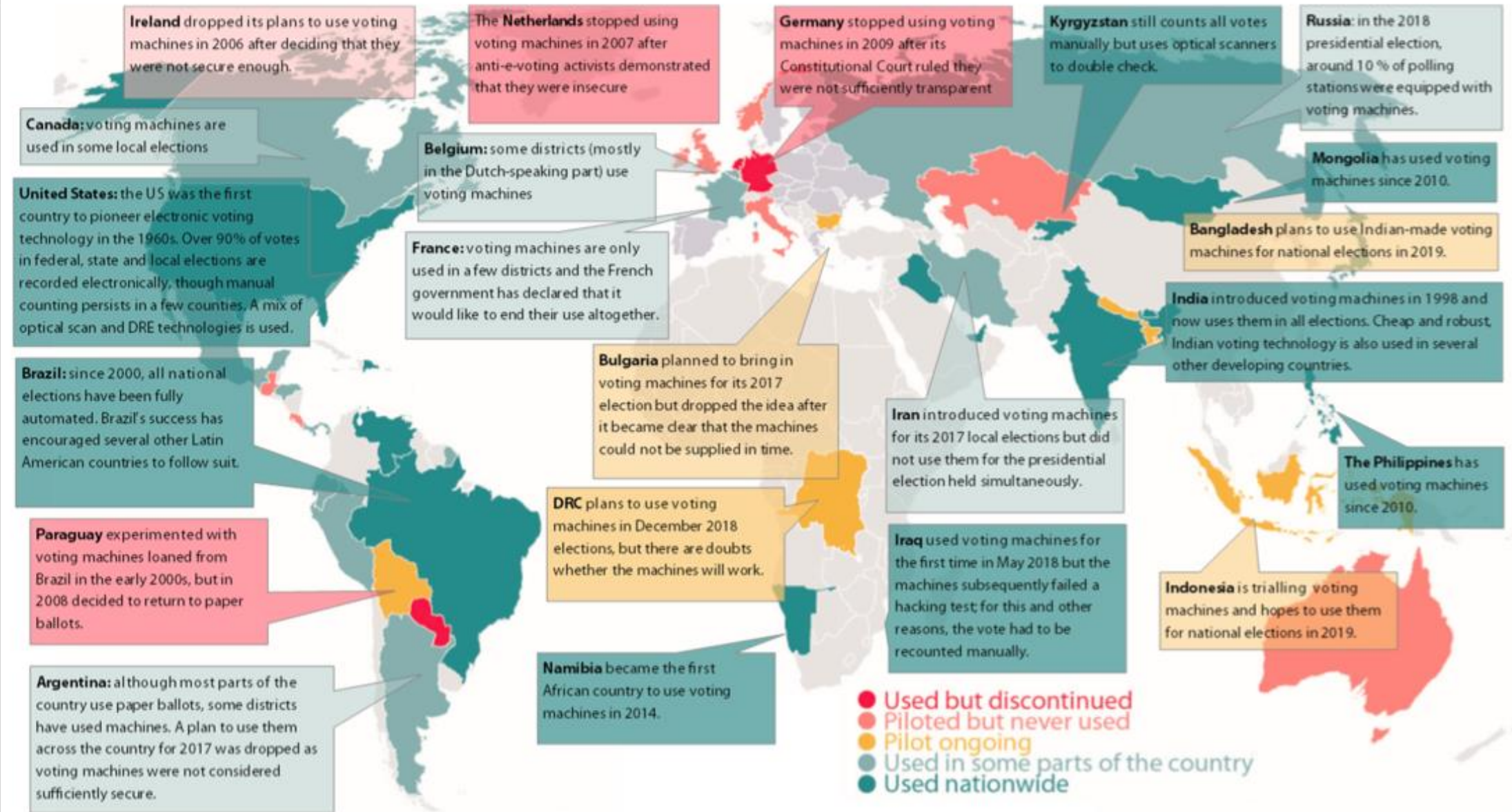

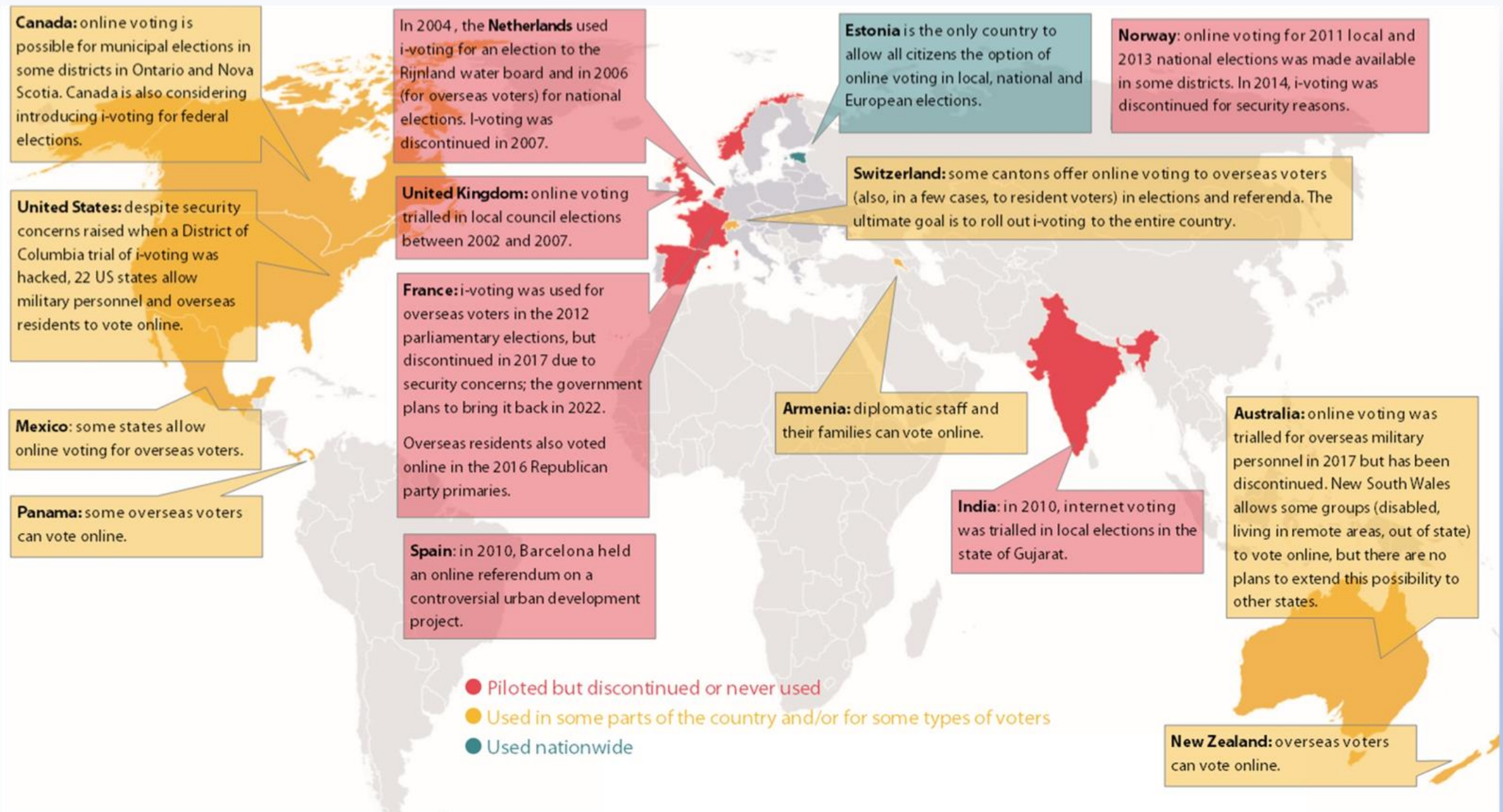
Figure 2 – Countries that use electronic voting (Use of optical scanning or direct recorded electronic technology to record and/or count votes in politically binding elections)

Electronic voting has fallen out of favour in most European countries, but is gaining ground in Latin America, as well as the Middle and Far East.

Source: [International Institute for Democracy and Electoral Assistance](#), [International Foundation for Electoral Systems](#).

Figure 3 – Countries that use internet voting (Use of internet voting away from polling stations in politically binding elections)

Several countries have experimented with internet voting, but only Estonia has used it extensively.

Source: [International Institute for Democracy and Electoral Assistance](#), [International Foundation for Electoral Systems](#).

Avantaje vs Preocupări

Comoditate

Creșterea prezenței la vot?

Economie de bani și de resurse

Înregistrarea alegătorilor

Verificarea identității alegătorilor

Exprimarea votului

Numărarea voturilor

Transmiterea și înregistrarea rezultatelor

Încrederea

Posibile fraude electorale

Fiabilitatea, auditul și verificabilitatea

Testarea și certificarea

Posibile costuri inițiale ridicate

În afara țării:

+ minim 2 zile de vot în sediile MDOC și votarea prin poștă organizată prin intermediul MDOC

Manners of voting

EUROPEAN PARLIAMENT ELECTIONS 2019

Th 16.05	Fr 17.05	Sa 18.05	Su 19.05	Mo 20.05	Tu 21.05	We 22.05	Th 23.05	Fr 24.05	Sa 25.05	Su 26.05.2019
ADVANCE VOTING							No voting			ELECTION DAY
Advance voting in county towns 12 a.m - 8 p.m.				Voting at voting districts 12 a.m - 8 p.m.						Voting at voting districts 9 a.m. - 8 p.m.
Online voting 9 a.m. - ...										Voting at home

Infrastructura estoniană pentru votul online, elemente de bază

+2 adrese e-mail de stat @eesti.ee

Mesaj din partea Ministerului de Interne

VALIJAKAART – EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED 2019

Siseministeerium valimised@siseministeerium.ee via eesti.ee
to 37504240059

SISEMINISTEERIUM

VALIJAKAART

Nimi: VICTOR GUZUN

MILLAL JA KUIDAS SAAN HÄÄLETADA?

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED 2019

N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P
16.05	17.05	18.05	19.05	20.05	21.05	22.05	23.05	24.05	25.05	26.05.2019
EELHÄÄLETAMINE							VALIMISPÄEV			
Maakonnakeskuses hääletamine 12.00 - 20.00		Jaoskonnas hääletamine 12.00 - 20.00		Hääletamist ei toimu			Jaoskonnas hääletamine 9.00 - 20.00			
E-hääletamine www.valimised.ee				9.00 - ...			... - 18.00			Kodus hääletamine

MIDA VALIMISJAOSKONDA KAASA VÖTAN?

Valimisjaoskonda võtke kaasa **isikut tõendav dokument** (nt isikutunnistus, pass, juhiluba).

Valijakaarti ei ole vaja kaasa võtta.

KUHU TEATAN, KUI MIN EBASEADUSLIKULT MÕ

Kui Teie valimisotsust püüte
andmisega mõjutada, siis te

Nii aitate kaasa valimiste au

KES KANDIDEERIVAD EUROOPA PARLAMENTI?

Erakond Eesti 200	101 Lauri Hussar, 102 Kristina Kallas, 103 Margus Tsahkna, 104 Liina Normet, 105 Igor Taro, 106 Triin Saag, 107 Kaupo Kutsar, 108 Kristiina Tõnnisson, 109 Marek Reinaas
Erakond Eestimaa Rohelised	110 Evelin Ilves, 111 Peep Mardiste, 112 Züleyxa Izmailova
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	113 Marina Kaljurand, 114 Sven Mikser, 115 Ivari Padar, 116 Eiki Nestor, 117 Katri Raik, 118 Triin Toomesaar, 119 Marianne Mikko, 120 Monika Haukanõmm, 121 Indrek Tarand
Isamaa Erakond	122 Riho Terras, 123 Jüri Luik, 124 Viktoria Ladõnskaja-Kubits, 125 Tõnis Lukas, 126 Mihhail Lotman, 127 Kätlin Kuldmaa, 128 Tarmo Kruusimäe, 129 Urmas Reinsalu, 130 Tunne-Välto Kelam
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	131 Julia Sommer
Elurikkuse Erakond	132 Artur Talvik, 133 Lauri Tõnspoeg, 134 Mihkel Kangur
Eesti Reformierakond	135 Andrus Ansip, 136 Taavi Rõivas, 137 Urmas Paet, 138 Maris Lauri, 139 Kalle Palling, 140 Yoko Alender, 141 Vilja Toomast, 142 Airis Meier, 143 Hanno Pevkur
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	144 Mart Helme, 145 Martin Helme, 146 Henn Põlluaas, 147 Anti Poolamets, 148 Peeter Ernits, 149 Toivo Tasa, 150 Maido Pajo, 151 Urmas Reitelmann, 152 Jaak Madison
Eesti Keskerakond	153 Yana Toom, 154 Enn Eesmaa, 155 Aadu Must, 156 Vadim Belobrovstsev, 157 Anneli Ott, 158 Erki Savisaar, 159 Andrei Korobeinik, 160 Taavi Aas, 161 Igor Gräzin
Üksikkandidaadid	162 Erik Orgu, 163 Harry Raudvere, 164 Raimond Kaljulaid, 165 Argo Mõttus, 166 Maria Kaljuste

Procesul de vot online

Internet voting is ongoing!
It is possible to vote on the Internet round the clock from 9 a.m. on 16 May until 6 p.m. on 22 May.

Time until the end of the E-voting

06 Days 08 Hours 22 Minutes

There were 1932 voters on 16 May 9:30

Download voting application for Mac OS

[Download](#)

Guide

You can vote online from a computer, but not from a smart phone. Download all voter applications.

You can only use your smart phone to verify your vote. Download verification applications.

European Parliament elections 2019

Polling stations Candidates Voter turnout statistics

Voting and election result Distribution of mandates Voting results in detail

News

Advance and i-voting for the European Parliament elections begins today 16.05.2019

National Electoral Committee registered candidates for the European Parliament elections 16.04.2019

Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

Hääletamiseks peate ennast tuvastama ID-kaardi või mobiil-ID abil:

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

Sisestage enda telefoninumber ja isikukood:

Telefoninumber (+372) 5850250

Isikukood 37504240

[Katkestan](#) [Saadan](#)

Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

TERE TULEMAST!

Teie nimi: **VICTOR GUZUN**
Teie isikukood: 3750

Olete hääletamas 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimistel.

Järgnevalt tehke endale meelepärane valik.

[Katkestan](#) [Hääletama](#)

Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

Eesti Keskerakond
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond
Erakond Eesti 200
Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Isamaa Erakond
Eesti Reformierakond
Erakond Eestimaa Rohelised
Üksikandidaadid
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei
Elurikkuse Erakond

Kelle valite Euroopa Parlamenti?

Kõpsake soovitud valikut.

Minu valik on:

[Katkestan](#) [Valin](#)

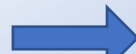
Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

Oma valiku kinnitamiseks vajutage nuppu "Hääletan".
Hääle kinnitamisel küsitakse digiallkirjastamiseks Teie mobiil-ID PIN2 koodi.

Kelle valite Euroopa Parlamenti?

Minu valik on:

[Tagasi](#) [Hääletan](#)

Sisenemine Tutvustus Valiku tegemine Hääletamine

Teie tehtud valik läks arvesse.

Soovi korral saate häält muuta uuesti elektrooniliselt hääletades või hääletades valimisjaoskonnas 16.-22.mail. Valimispäeval, 26.mail, enam pabersedeliga ümber hääletada ei saa.

Kui olete hääletanud mitu korda elektrooniliselt, võetakse arvesse viimane hääle.

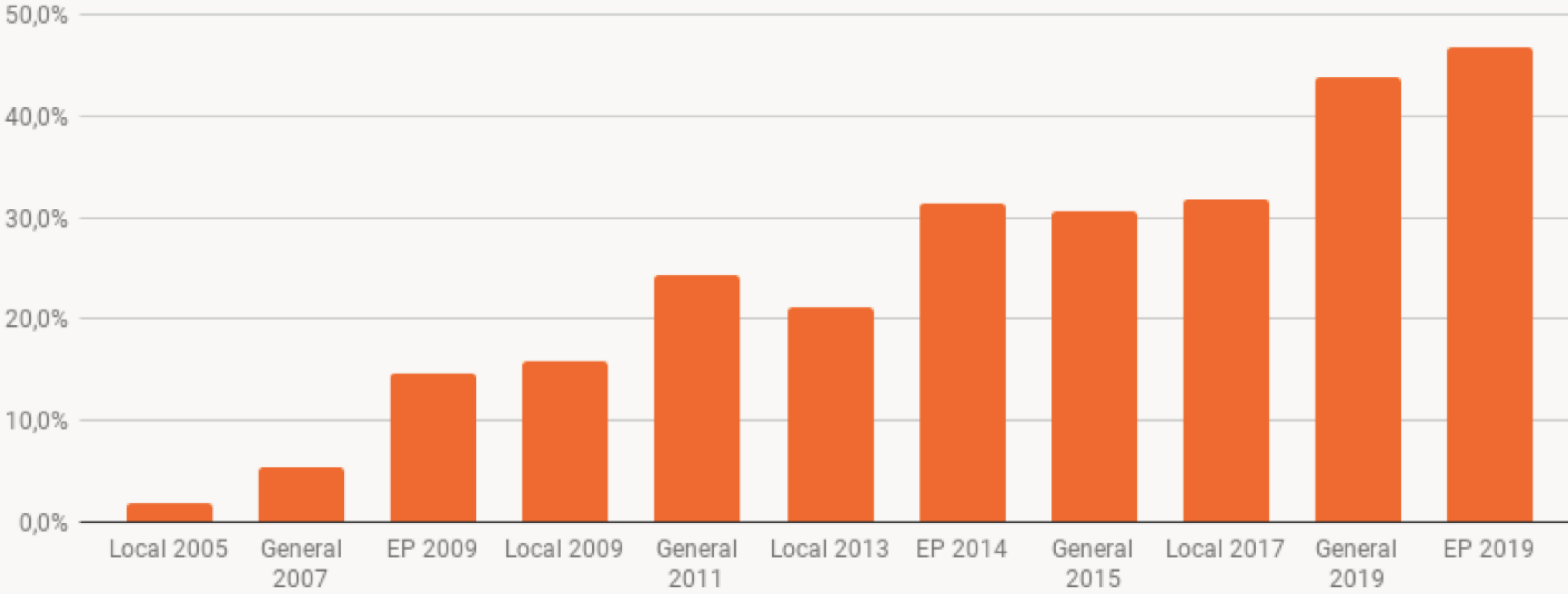
Kui soovite kontrollida, kas Teie hääle jõudis muutmata kujul valimiste keskserverisse, kasutage Android või iPhone nutitelefoni mobiilirakendust "EH kontrollirakendus", et skaneerida ekraanil asuvat QR-koodi. Saate seda teha 30 minuti jooksul kuni kolm korda.

Palun sulgege rakendus.

I-VOTING IN ESTONIA

[Sulgen](#)

I-voters among participating voters

Blank page
Left intentionally

Securitate și audit

- Procesele conexe votului electronic sunt **verificabile la toate etapele.**
- Opțiunile de vot sunt **păstrate pentru o perioadă de circa 30 zile** (dacă toate contestațiile au fost analizate)
- Secretul votului este asigurat prin criptarea votului de către votant, utilizând un **algoritm de criptare asimetric**
- Corectitudinea votului (o persoană – un vot) este asigurată prin mecanismele de **autentificare personalizată**
- Independența votului este asigurată prin **posibilitatea votării multiple** (a se explica)
- 3 zile pauză între votul online și ziua votării – **zonă bufer**

Consolidarea încrederii alegătorilor

Consensus, Comunicare

- Niciun sistem din lume **nu este 100% sigur** dar **riscurile pot fi ținute sub control**. Este un **proces continuu de îmbunătățire**.
- **Compromiterea unui singur vot online** poate compromite întreaga opțiune de vot online (ce nu este valabil altor metode alternative).
- **Vârsta, educația și elemente culturale** (Ticino vs Geneva/Zurich, estonieni/ruși)
- **Încrederea generală** în procesele de e-guvernare și e-transformare
- Disponibilitatea și încrederea în **mecanismele, elementele și procesele de autentificare digitală**
- Încrederea în **principiile electorale și în autoritatea electorală** națională
- Orice risc, chiar și ipotetic – **discutat public cu pași ce se vor întreprinde și rezultate**
- **Toleranță zero** pentru oricare tip de folosire nejustificată a datelor personale. **Cetățeanul este deținătorul** datelor sale.
- **Campanii** largi de informare. Cetățenii **au dreptul** să întrebe iar oficialii **sunt obligați** să ofere răspunsuri.
- **Parteneriate** cât mai largi între autorități, comunitatea tehnologică, think-tank-uri, societate civilă, academia și media.
- **Teste de reziliență** ale sistemelor, interne și externe cu **publicarea rezultatelor**.

Măsuri de sporire a încrederii în votul online

- **Validarea sistemului** de vot electronic, procedurile de certificare și verificare, testarea și auditul
- Testarea sistemului de vot electronic **înainte de perioada de votare**
- Toate elementele, etapele și componentele sistemului trebuie să fie **transparente în scopuri de audit**
- **Codul-sursă** al sistemului de vot electronic trebuie să fie disponibil pentru audit public.
- Toate **procedurile conexe** alegerilor online trebuie să fie publice.
- Observatorii pot să participe o perioadă suficient de îndelungată la **observarea tuturor aspectelor** conexe.
- Numărul de votanți electronici este **publicat în mod constant** pe site-ul autorității electorale estoniene.
- Opțiunea de a verifica dacă **votul lor electronic a fost reflectat pe lista de votare** în ziua alegerilor.
- Opțiunea pentru **confirmarea unui vot electronic în timpul perioadei de vot** electronic.

Aspecte juridice privind votul electronic

2002 – **faza de configurare** a sistemului de vot.

Principiul general de vot online - stipulat în legislația electorală (LGCEA, 2002)

2005 - **Dezbaterile juridice** extind reglementările din lege (LGCEA, 2005).

Camera Constituțională a Curții Supreme a Estoniei

Analiza **principiului egalității** votului electronic.

Garantarea **libertății și secretului votului** într-un mediu necontrolat

Principiul „**cabinei de vot virtual**” a fost recunoscut drept garanție a libertății de exprimare a votului

2005-2011 – reglementări legislative succinte

2011 – 2012 **detalierea procedurilor** votului online și introducerea **controlului opțiunii votului** după efectuarea votului (QR, din 2013)